

Vedteke på årsmøtet 13 mars 2017

HANDLINGSPLAN 2017

Friluftsliv som sosialmedisin

FNF Møre og Romsdal ønskjer å spreie glede og positivitet kring friluftsliv og natur. Vi vil arbeide for å gå i ein annan retning enn individretta BM-indeks og prestasjon, heller i retning av sosialmedisin med eit aktivt uteliv i flokk med mykje psykososiale vitaminar.

Påvirke i alle typer plansaker

FNF Møre og Romsdal skal påvirke i plansaker og enkeltsaker som har konsekvensar for naturverdiar, friluftsliv og klima. Viktige prinsipp saker skal ha høgaste prioritet. Viktige fagområder vil vere: Sikre inngrepsfri natur/villmark, unngå tap av biologisk mangfold, sikre strandsona og allemannsretten og sikre fysisk aktivitet/naturoppleving der folk bur.

Medlemsorganisasjonar

FNF har dei siste åra arbeidd med å byggje opp eit nettverk blant organisasjonane og forvaltninga i fylket. Dette arbeidet må fortsette i 2017. Nokre av organisasjonane har FNF god kontakt med, men vi må gjere ein innsats ovanfor dei lag og organisasjonar som vi ikkje har hatt dialog med til no. Arrangere møter og få felles prosjekt med alle dei grønne organisasjonane som ønskjer samarbeid. Ta del i kvarandre sine aktivitetar. Det er eit langsiktig mål at det er minst to natur- og friluftorganisasjonar som deltar aktivt i arealplansaker i kvar kommune, og FNF skal stimulere til ei kompetansebygging som gjer det mogleg.

For 2017 ønskjer ein

- kartleggje dei org. som pr dato tek aktivt del i arealplansaker
- å informere alle organisasjonane om styremøter i FNF og liknande
- å styrke prosjektarbeidet i medlemsorganisasjonane med økonomisk støtte

Når det gjeld rammevilkår vil ein arbeide for å auke midlane til natur- og friluftorganisasjonane. Arbeide for at medlemsorganisasjonane får betre økonomisk grunnlag for sine aktivitetar. Formidle oversikt over kva slags ulike økonomiske støtteordningar som fins. Arbeide politisk/adm. for auke rammer for natur- og friluftorganisasjonane i fylket.

Slik det er no i skrivande stund er det to av våre organisasjonar som ikkje får fast årleg tilskot frå fylkeskommunen utan søknad; Sunnmøre KFUK-KFUM-speidarane og Nordmøre og Romsdal KFUK-KFUM speidarane.

God kontakt med myndighetene og andre

FNF Møre og Romsdal skal oppretthalde den gode kontakten vi har med fylkesmann, fylkeskommune og andre instansar i forvaltninga. FNF Møre og Romsdal skal vidare arbeide for å knyte til oss nye samarbeidspartnarar. Knytte kontaktar gjennom FNF som kan nyttast av dei ulike organisasjonane.

Friluftslivsaktivitet og -anlegg

Arbeide for lavterskeltilbod i friluft framfor alt; dvs folkehelse framfor prestasjonar. Fremje bruk av anleggsmidlar (spelemidlar) til anlegg for friluftsliv. Stimulere til aktivitet både i og utanfor anlegg. Arbeide for dei som fell mellom alle stolar knytt til organisasjonsform, men som framleis driv fysisk uorganisert aktivitet i friluft. Arbeide for alle umotoriserte aktivitetsformer som fremjer fysisk aktivitet som turgåing, skigåing, sykling, riding og liknande. Vi ønskjer også å arbeide for at det blir ein lavare terskel for å kome seg ut og vere aktiv. Vi skal arbeide for å nå fram til dei grupper som tradisjonelt i liten grad kjem seg i aktivitet. Rette innsatsen slik at vi når fram til barna som prioritert målgruppe.

For 2017 ønskjer ein

- å arrangere kurs i tilrettelegging av enkle friluftslivsanlegg (stiar) på naturens prinsipper
- vurdere dagsturhytter som tiltak for å få fleire folk på tur
- å arrangere kurs i å vere ute utanom etablerte stiar og utan anleggsbygging

Kartlegging og sikring av friluftsområder

Arbeide for å få kartlagt dei verdifulle friluftsområda i fylket vårt i tråd med nasjonal handlingsplan for sikring av friluftsområde. Arbeide inn mot fylkeskommunen og kommunane som har starta arbeidet.

Hjelpe til i sjølve sikringsprosessane ved å bistå kommunane, friluftsråda og dei frivillige organisasjonane til det praktiske arbeidet. FNF vil bidra økonomisk til friluftsråda til slikt arbeid med kartlegging og verdsetting av friluftsområder.

Verneområda

Representere naturvern- og friluftslivsinteressene i arbeidet med verneplaner og forvaltningsplaner i verneområda, og vere aktiv i arbeidet for å få plass i rådgjevande utval for dei nye forvaltningsstyra. FNF er no representert i det

rådgevande utval for Dovrefjell (1/2 repr), Reinheimen (2 repr) og Geiranger/Herdalen. FNF Møre og Romsdal er invitert til å sitte i områdestyret for Trollheimen. Me har meldt inn to kandidatar frå NJFF til å sitte der.

Biologisk mangfald

Våre medlemmer er engasjert i mange spørsmål som vedkjem biologisk mangfald. FNF skal medverke til at kunnskap og arbeid med dette kan delast av dei andre medlemmene, og formidlast til andre.

FNF skal gjennom konkrete prosjekt invitere til auka kompetanse ved:

Gjemnes – skjøtsel av slåttemark på Stokke

Aukra – skjøtsel av kystlynghei på Småge

Ålesund – sjøfugl i byen

På andre temaområde skal FNF halde seg orientert om kva medlemmene har av spesialkompetanse, slik at dette kan formidlast til dei som har bruk for det.

Motorisert ferdsel

Følgje opp kva som skjer med det nye forvaltningsregime for motorisert ferdsel i landet. Legge trykk på kommunane som handsamar søknader om motorisert ferdsel i utmark. Sjå på anna lovverk som styrer støyande aktivitetar i utmark og innmark og legge eit motpress mot støyande reiselivsaktørar/medieselskap/A- og B-kjendisar sin tru på at støyande aktivitetar ikkje plagar noko eller nokon.

Sikre stille areal

Arbeide for å sikre nokre areal for friluftsliv utan at det er menneskelege inngrep og støyande aktivitetar i området. Sjå på «stjerneområde» (dvs lysfrie område).

Energisituasjonen

Uttale seg om søknader om vasskraftutbygging og vindkraft. Sjå på korleis straumen blir ført fram og vurdere behovet for dette. Arbeide for at dei frivillige organisasjonar og/eller FNF kjem med uttale om desse. Også i år er det varsla nye vasskraftsaker i fylket vårt som har kort uttalefrist (3 mnd?), som krev merksemd.

Turskilt og turparkering

Informere og hjelpe til søkarane med turskilt-prosjektet finansiert av Gjensidige-stiftinga og fylkeskommunen. Ta del i den lokale tildelingsgruppa. FNF ser at turparkering er ei utfordring på mange stader, og vil arbeide for at det blir etablert moglegheit for turparkering. Til dømes fiskeplassar, kulturminner kan

vere turmål på turen. Arbeide med turparkeringsbehova i ein kommune; Giske ? (avklarast med SF)

Politisk arbeid

Synleggjere dei grønne organisasjonane inn mot våre kommune- og fylkeskommunale politiske utval. Halde fokus på dei grønne interessene i kommunale- og i fylkeskommunale utval. Dei nye storkommunane får endringar av strukturen. Vi vil krevje at dei nye storkommunane får på plass eit fagmiljø innan miljø, natur og friluftsliv.

Informasjon

Bruke heimesida aktivt for og spreie informasjon om arealsaksarbeidet. Gå aktivt ut med informasjon til kommunane og andre, gjerne knytt til tema som ikkje blir fulgt opp av offentlege etatar. Informere om aktivitetar i dei ulike organisasjonane. Mål om minimum ein ny artikkel i månaden på nettsida til FNF.

Forskning - kunnskap

Vi treng kunnskap om det vi held på med, kva av våre aktivitetar/tiltak som nyttar og kva som ikkje funkjar. Dette kan vere noko for ein student å arbeide med (høgskulen i Volda). Vi ønskjer eit samarbeid med ein utdanningsstad/forskningsmiljø innan faget vårt for å kvalitetssjekke det vi gjer.

Aktivportalen blir for 2017 prioritert brukt som ein felles nettportal for aktivitetar og kompetanse/kurs innan friluftsliv- og naturorganisasjonane. Det vil gå ein informasjon frå FNF til medlemsorganisasjonane kva Aktivportalen er og kva org. kan bruke portalen til.

Berekraftig utvikling

Vere engasjert i berekraftig utvikling i Møre og Romsdal innanfor dei saksområda FNF skal arbeide med.

Strandryddedagen

Det er eit mål at mange av våre medlemsorganisasjonar deltar i strandryddedagen laurdag 6. mai 2017, eventuelt andre former for strandrydding på andre tidspunkt når omsynet til fugleliv og liknande gjer dette aktuelt.